

Plan för att främja trygghet och studiero samt motverka diskriminering, kränkande behandling och mobbning.

Läsåret 2024/2025
Lena skola

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
1.1	Vårgårdas kommuns värdegrund	3
2	Styrdokument	3
2.1	Diskrimineringslagen (2008:567).....	3
2.2	Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr22) och Läroplan för anpassade grundskolan (Lgra22).	4
2.3	Läroplan för förskolan (Lpfö18)	4
2.4	Skollagen (2010:800)	5
3	Begrepp	6
4	Kartläggning och nulägesanalys inför nytt läsår	6
5	Mål för läsåret	7
6	Konkreta åtgärder	7
7	Främjande arbete	8
8	Förebyggande arbete	10
8.1	Förankring.....	10
8.2	Förankringsarbete av denna plan.....	10
8.3	Vi upptäcker diskriminering, kränkande behandling och mobbning genom.....	10
9	Ett ärendes gång	11
10	Uppföljning och implementering	11
10.1	Ansvar.....	11
10.2	Barn- och elevhälsoteam.....	11
10.3	Trygghetsteam.....	11
10.4	Skolledning	12
11	Bilagor	13
11.1	Bilaga 1 Dokumentation av utredning av diskriminering och kränkande behandling	13
11.2	Bilaga 2. Att utreda, åtgärda och följa upp diskriminering, kränkande behandling eller mobbning barn–barn, elev-elev	13
11.3	Bilaga 3 Att utreda, åtgärda och följa upp när barn/elev utsätts för diskriminering, kränkande behandling, eller mobbning av vuxen	14
12	Referenser	14

1 Inledning

1.1 Vårgårdas kommuns värdegrund

Med respektfullt bemötande, individanpassade lösningar och hög tillgänglighet levererar Vårgårda kommun välfärdstjänster som överträffar förväntningarna. Detta förutsätter kreativitet och ständig utveckling med fokus på resultat.

En grundläggande mänsklig rättighet är rätten till likabehandling. Alla barn och elever i förskola, skola och fritidshem ska ha samma rättigheter – oavsett etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsvariation eller sexuell läggning.

Vårgårda kommuns förskolor, skolor och fritidshem tar avstånd från all form av diskriminering och kränkande behandling. Vi som arbetar i Vårgårda kommuns förskolor, skolor och fritidshem tolererar ingen form av kränkande beteende. Så snart någon ur personalen får kännedom om att ett barn eller en elev känner sig kränkt har förskolan och skolan skyldighet att utreda vad som hänt och vidta åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar.

Vår **plan för att främja trygghet och studiero samt motverka diskriminering, kränkande behandling och mobbning** är ett stöd som hjälper oss i vår skyldighet att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Arbetet ska dessutom bidra till barns rätt till en god miljö i förskolan. Forskning visar att systematiskt arbete mot kränkningar har effekt.

2 Styrdokument

2.1 Diskrimineringslagen (2008:567)

Denna lag har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. I kap. 1 § Lag (2014:958). Dessa benämns ofta som diskrimineringsgrunderna.

I denna lag avses med diskriminering

1. direkt diskriminering: att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, om missgynnandet har samband med kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder,
2. indirekt diskriminering: att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringsätt som framstår som neutralt men som kan komma att särskilt missgynna personer med visst kön, viss könsöverskridande identitet eller uttryck, viss etnisk tillhörighet, viss religion eller annan trosuppfattning, viss funktionsnedsättning, viss sexuell läggning eller viss ålder, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller

förfaringssättet har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet,

3. bristande tillgänglighet: att en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäligen utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till

- de ekonomiska och praktiska förutsättningarna,
- varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde, samt
- andra omständigheter av betydelse,

4. trakasserier: ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder,

5. sexuella trakasserier: ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet,

6. instruktioner att diskriminera: order eller instruktioner att diskriminera någon på ett sätt som avses i 1-5 och som lämnas åt någon som står i lydads- eller beroendeförhållande till den som lämnar ordern eller instruktionen eller som gentemot denna åtagit sig att fullgöra ett uppdrag. *Lag (2014:958).*

2.2 Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr22) och Läroplan för anpassade grundskolan (Lgra22).

Skolväsendet vilar på demokratins grund. Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Var och en som verkar inom skolan ska också främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö.

2.3 Läroplan för förskolan (Lpfö18)

Förskolan ingår i skolväsendet och vilar på demokratins grund. Av skollagen (2010:800) framgår att utbildningen i förskolan syftar till att barn ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för en hållbar utveckling.

2.4 Skollagen (2010:800)

5 kap. 3 §

Alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen.

6 kap. 1 §

Bestämmelserna i detta kapitel har till ändamål att motverka kränkande behandling av barn och elever. Bestämmelserna tillämpas på utbildning och annan verksamhet enligt denna lag.

8 kap. 2 §

Förskolan ska stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda barnen en trygg omsorg. Verksamheten ska utgå från en helhetssyn på barnet och barnets behov och utformas så att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet.

8 kap. 8 §

Huvudmannen ska se till att barngrupperna har en lämplig sammansättning och storlek och att barnen även i övrigt erbjuds en god miljö.

3 Begrepp

Kränkande behandling

Den som upplever sig kränkt har alltid tolkningsföretråde.

Uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet kan vara:

- fysiska (slag och knuffar)
- verbala (hot, svordomar, könsord och öknamn)
- psykosociala (utfrysning, blickar, alla går när man kommer)
- texter och bilder (lappar, fotografier, sms och mms, msn och meddelanden på olika sociala medier)
- någonting annat som kränker en elevs värdighet.

Trakasserier är kränkande behandling som har samband med

- Kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- Funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- ålder

Diskriminering är när en vuxen i skolan missgynnar ett barn eller en elev och det har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Diskriminering kan även ske genom skolans regler, undervisning, läroböcker etc.

Befogade tillsägelser

Tillrättavisningar från personal inom förskola och skola för att upprätthålla god ordning och miljö är inte kränkande behandling.

4 Kartläggning och nulägesanalys inför nytt läsår

Lena skolas vision:

I en trygg och stimulerande miljö, leker och lär vi för livet!

Lena skola är en relativt liten skola där det lilla sammanhanget ger en ökad känsla av trygghet. En skolgård med omväxlande miljö inbjuder till lek och aktivitet på raster. På skolan finns elevernas klasslärare och fritidshemspersonal tillgängliga under hela skoldagen. Skolan har ett nära samarbete med vårdnadshavare. För att registrera och utreda kränkningar på skolan används Draft-it. Det har under tidigare år genomförts klimatenkäter vilka vittnar om att elever i stor utsträckning känner sig trygga på Lena skola och fritidshem.

Under läsåret 2023/2024 genomfördes en riktad tillsyn av skolinspektionen gällande trygghet och studiero samt åtgärder mot kränkande behandling.

Plan för att främja trygghet och studiero samt motverka diskriminering, kränkande behandling och mobbning.

Tillsynen innefattade intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer. Vid tillsynen framkom inga brister gällande trygghet och studiero. I de enkäter och intervjuer som genomfördes vid tillfället uppgav en stor majoritet av eleverna att de känner sig trygga på skolan. Under tillsynen framkom dock att det oftast är under rasttid som incidenter och kränkningar uppstår på olika platser på skolgården.

Det är större andel pojkar som utsätter andra för kränkningar och följaktligen fler pojkar som blir mer utsatta. Vidare kan konstateras att det på fotbollsplanen ibland uppstår situationer mellan elever vilka kan leda till kränkningar, likaså vid pingisborden där det även kan uppstå ett inte tillåtet språkbruk. De mest skymda platserna är inte tillåtna för eleverna att vara på vid varje rast utan enbart när personal finns i närheten och har tillåtit det. Enkäter och observationer visar att kränkningar sker mer sällan i klassrummen men där kan arbetsron bli bättre vilket skapar större trygghet och möjlighet att lyckas på lika villkor.

5 Mål för läsåret

- Nolltolerans mot alla former av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.
- Alla elever ska uppmuntras att ta ett eget ansvar för sitt eget och sina kompisars välbefinnande, samt vara trygga med att informera skolans personal om någon inte känner sig trygg.
- Alla elever ska känna sig välkomna och inkluderade i verksamheten. Och känna sig trygga på hela skolans område.
- Skapa en medvetenhet och kunskap om följderna av kränkningar på sociala medier, sms och mms.

6 Konkreta åtgärder

Plan för att främja trygghet och studiero samt motverka diskriminering, kränkande behandling och mobbning.

- Vuxennärvaro genom bussvakter, rastvärdar och schemalagd pedagogisk lunch.
- Ta fram regler för fotbollsplanen i syfte att minimera risk för incidenter.
- En rastvärd ansvarar för lagindelning och agerar domare vid spelande av fotboll.
- Ta fram zoner för rastvärdar vilket ger en bättre översyn av eleverna. Alla rastvärdar bär gulväst.
- Rastfotboll införs där eleverna spelar turnering i åldersblandade lag i samarbete med lärare för idrott och hälsa.
- Skolan arbetar skyndsamt med att meddela vårdnadshavare om eventuella händelser.
- Möjligheten till aktivitet på rast har ökat genom en rastbod där elever lånar redskap för lek. Elever bemannar rastboden, under överinseende av vuxna, och delaktigheten ökar.
- Skolan deltar även i projektet ”Rörelse på rast” där personal ges utbildning i rastaktiviteter men projektet innebär även möjlighet till ökad aktivitet för eleverna under rasttid.
- Tydliga rutiner vid kränkningar. Se bilaga
- Värdegrundsarbetet ska genomsyra skolans alla ämnen.
- Trygghetsteamet har regelbundna möten.
- Resursfördelning i klasser görs efter de behov som uppstår.
- Elevhälsan kommer under läsåret 2024/2025 utökas med två speciallärare för att möjliggöra ett ökat riktat stöd.

7 Främjande arbete

- Trygghetsteam
- Arbetslagen lyfter aktuella ärenden på konferensen.
- Värdegrundsarbetet ska genomsyra skolans alla ämnen likväl som på raster, i matsal, i busskö och på skolbussen.
- Det ska vara väl känt av alla elever vart de kan få tag på en vuxen vid behov.
- Personal samtalar regelbundet med elever om allas lika värde och rättigheter.
- Kurator genomför värdegrundsarbete i samtliga elevgrupper.

- Temadagar där skolan årskursövergripande arbetar utifrån olika teman exempelvis Skogsdag, Lenadagen eller FN-dagen.
- Fadderverksamhet klasserna har faddrar där de äldre eleverna är förebilder för de yngre.
- Aktualisera Plan mot kränkande behandling i personalgrupperna vid läsårsstart samt ta upp planen regelbundet vid personalmöten på skolan. Genomgång och fokus för den nya planen sker under novemberlovet.
- Plan mot kränkande behandling tas upp på klass- och elevråd.
- Arbetslagen lyfter aktuella ärenden på arbetslagskonferensen.
- Inskolningssamtal, och uppföljning med alla 6-åringar i fritidshem.
- Elevhälsosamtalen hos skolsköterskan är viktiga i arbetet mot att förebygga och åtgärda inom området.
- Elevrådet och arbetslagen utvärderar planen i slutet av läsåret. Rektor ansvarar för att planen diskuteras och utvärderas med vårdnadshavare genom skolans enhetsråd.
- Rastvärdar, bussvärdar och pedagogisk lunch för ökad vuxennärvaro.
- Dela elevgruppen på fritids i mindre grupper när möjlighet ges för att kunna få en bättre översikt över elevgruppen.
- Kartläggning av riskfaktorer i närmiljön.
- Elevhälsan arbetar systematiskt inom området. Kurator , specialpedagog och skolsköterska deltar aktivt i arbetet och genomför insatser där vi ser behov.
- Under läsåret började elevhälsan börja tillämpa EHM-modellen vid sina möten. En modell för att nå alla elever i det främjande och förebyggande arbetet på skolan. EHM som modell har en tydlig mötesstruktur och rollfördelning, samt verktyg som skapar rätt förutsättningar i arbetet med att möjliggöra tillgängliga lärmiljöer. EHM gör att elevhälsans professioner och lärare, samt pedagogisk resurs och fritids, ges möjlighet att mötas och tillsammans arbeta tvärprofessionellt
- Skolan medverkar i ett projektet ” rörelse på rast”. Detta ger eleverna mer meningsfulla aktiviteter att ägna sig åt på rasterna under en av dagarna.
- Skolan har en hälsoambassadör kopplad till Generation Pepp.
- Det arbetas dagligen med olika hälsofrämjande åtgärder, exempelvis tydliggörande pedagogik i form av bildstöd och tydlig lektionsstruktur för att ge ökad studiero.

8 Förebyggande arbete

8.1 Förankring

- Eleverna är delaktiga i arbetet med Plan mot kränkande behandling genom elevrådet. Elevrådet berättar om Plan mot kränkande behandling i klasserna.
- Den nya planen för 24/25 läggs ut på schoolsoft.
- Information om Plan mot kränkande behandling ges på läsårets första enhetsrådsmöte samt informeras om via schoolsoft.

8.2 Förankringsarbete av denna plan

Personal:

- Förankra i personalgruppen
- Stående punkt på personalkonferenser
- Uppföljningar och utvärderingar

Elever:

- Genomgång i klasserna
- Utvärderas av elevrådet varje läsår
- Värdegrundsarbete
- Diskussion i elevrådet

Vårdnadshavare:

- Genomgång med enhetsråd/föräldraråd
- Information på hemsidan www.vargarda.se

8.3 Vi upptäcker diskriminering, kränkande behandling och mobbning genom

- Enskilda samtal med barn/elever, intervju med samtliga elever
- Observationer i barngrupper, klassrum, i matsal och på raster.
- Arbetslags- och personalkonferenser. Trygghetsärende har en stående punkt
- Rapporter till trygghetsteamet
- Signaler som t.ex. nedstämdhet, oro, frånvaro, humörsvängningar
- Elevenkäter med tydligt redovisade resultat.
- Utvecklingssamtal med elev och vårdnadshavare.

9 Ett ärendes gång

- Så snart någon i verksamheten får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier, annan kränkande behandling eller mobbning ska anmälan ske till rektor via Drafit. Rektor anmäler till huvudman. Ingen värdering ska göras innan anmälan sker till rektor och huvudman.
- Rektor ansvarar för att trakasserier eller annan kränkande behandling utreds. Genomförande av utredning delegeras vid behov till medlem ur trygghetsteamet eller till anmälare. Utredning dokumenteras i Drafit.
- Utredning och uppföljning se bilaga 2 och 3.

10 Uppföljning och implementering

Utvärdering av planen mot kränkande behandling sker i arbetslagen, på APT, samverkansråd och skolans elevråd inför varje nytt läsår. Revidering av planen utförs av rektor och representant från trygghetsteamet vid läsårets slut. Implementering av planen sker efter revidering i arbetslagen, elevrådet, klassråd och föräldramöten.

10.1 Ansvar

Alla som arbetar på Lena skola är ansvariga för att upptäcka, utreda, åtgärda och följa upp kränkande behandling.

Enligt socialtjänstlagen 14 kap.1§ är både skolmyndighet och alla anställda hos myndighet, det vill säga personal i förskoleverksamhet, skolbarnomsorg och skola, skyldiga att ”genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd”.

10.2 Barn- och elevhälsoteam

Det finns alltid möjlighet för barn/elever, vårdnadshavare och pedagoger att vända sig till förskolans/skolans barn-elevhälsoteam för konsultation.

Kontaktpersoner:

Skolsköterska Karin Therning

Specialpedagog Jenny Engdahl

Kurator Marita Segerlind

10.3 Trygghetsteam

Kontaktperson:

Kurator Marita Segerlind

10.4 Skolledning

Kontaktpersoner:

Malin Olsson Asp

11 Bilagor

11.1 Bilaga 1 Dokumentation av utredning av diskriminering och kränkande behandling

Görs i Draftit, program för dokumentation av kränkande behandling.

Användaruppgifter till Draftit erhålls från skolchefen.

11.2 Bilaga 2. Att utreda, åtgärda och följa upp diskriminering, kränkande behandling eller mobbning barn–barn, elev-elev

Åtgärd	Ansvar
Steg 1 Omedelbar tillsägelse, information till rektor. Rektor informerar huvudman. Dokumentera. Vid behov tillkallas polis 112.	All personal/rektor
Steg 2 Samtal med den som påtalar problem. Samla så mycket information som möjligt. Dokumentera. Rapportera till ansvarig pedagog.	All personal/rektor
Steg 3 Dokumentation i protokoll. Samtal med berörda parter enskilt eller i grupp. Kontakt med berörda vårdnadshavare	Trygghetsteamet/rektor
Steg 4 De berörda barnen/eleverna hålls under uppsikt.	All personal/rektor
Steg 5 Uppföljande samtal. Återkoppling till anmälare, pedagoger och vårdnadshavare	Trygghetsteamet/rektor
Steg 6 Möte med barn/elev, vårdnadshavare och Pedagog/ mentor pedagog samt representant från trygghetsteamet. Kartläggning inför ansökan om upprättande av handlingsplan/åtgärdsprogram upprättas vid behov och lämnas till rektor.	
Steg 7 Ärendet tas upp av barn/elevhälsoteamet Rektor beslutar om vidare åtgärder.	Pedagog, mentor, personal från elevhälsan eller rektor
Steg 8 Eventuell anmälan till socialtjänst.	Rektor
Steg 9 Arbetsskadeanmälan/tillbudsanmälan görs och lämnas till rektor. Ev anmälan till Arbetsmiljöverket.	Rektor
Steg 10 Ärendet går till Myndighetsnämnden för Lärande och Omsorg för vidare åtgärder.	Rektor

11.3 Bilaga 3 Att utreda, åtgärda och följa upp när barn/elev utsätts för diskriminering, kränkande behandling, eller mobbning av vuxen

		Ansvar
Åtgärd		
Steg 1	Händelsen anmäls till rektor, som ensam eller tillsammans med barn/elevhälsopersonal pratar med barnet/eleven. Vid behov tillkallas polis 112.	All personal
Steg 2	Vårdnadshavare informeras	Rektor.
Steg 3	Samtal med den vuxne som har rätt att bistås av fackligt ombud.	Rektor
Steg 4	Åtgärdsplan upprättas.	Rektor
Steg 5	Barnet/eleven får stöd och hjälp	Elevhälsan
Steg 6	Uppföljning med barn/elev och vårdnadshavare	Rektor
Steg 7	Uppföljningssamtal med den vuxne	Rektor
Steg 8	Eventuell anmälan till socialtjänst.	Rektor
Steg 9	Ärendet går till skolchef och HR för vidare åtgärder.	Rektor

12 Referenser

Dokumentation och rapporter

Attityder till skolan [Attityder till skolan - Skolverket](#)

Barn och unga. Här finns stöd, tips och pedagogiska material om barn och ungas medievänor. Under 18 år? Då finns information "För barn och unga".
[Barn och unga - Mediemyndigheten](#)

Barns rätt till en god miljö i förskolan [Rätt till förskola - Skolverket](#)

Digitala medier och barns och ungas hälsa [Digitala medier och barns och ungas hälsa - en kunskapsmanställning \(mediemyndigheten.se\)](#)

Främja, förebygga, upptäcka och åtgärda. Hur skolan kan arbeta mot diskriminering och kränkande behandling. [Främja, förebygga, upptäcka och åtgärda – Hur skolan kan arbeta mot diskriminering och kränkande behandling - Skolverket \[www.skolverket.se/publikationer\]\(http://www.skolverket.se/publikationer\)](#)

OBS Den 15 juni 2017 upphörde Skolverkets allmänna råd om arbetet mot diskriminering och kränkande behandling.

Förskolan och skolan ansvarar för aktiva åtgärder. Alla barn och elever har rätt att inte diskrimineras. Därför ska bland annat förskolor, skolor och fritidshem förebygga diskriminering. Arbetet beskrivs i diskrimineringslagen

Plan för att främja trygghet och studiero samt motverka diskriminering, kränkande behandling och mobbning.

och kallas för aktiva åtgärder. Här får du veta vilka krav lagen ställer på dig som ansvarar för en utbildning eller någon annan verksamhet enligt skollagen. <https://www.do.se/forskola-skola-hogskola-ska-forebygga-diskriminering/forskolan-och-skolan-ansvarar-for-aktiva-atgarder>

Metoder för att främja en god hälsa bland hbtq-personer. [Metoder för att främja en god hälsa bland hbtq-personer – Resultat från en kartläggande litteraturöversikt — Folkhälsomyndigheten \(folkalsomyndigheten.se\)](#)

Metoder mot nätmobbning [Ny studie: metoder mot nätmobbning - Mediemyndigheten](#)

Ordningsregler och disciplinära åtgärder. [Ordningsregler och disciplinära åtgärder - Skolverket](#)

Sex- och samlevnadsundervisningen. [Sex- och samlevnadsundervisning \(skolinspektionen.se\)](#)

Skolors arbete för en trygg miljö på nätet, fri från kränkningar [Skolors arbete för en trygg miljö på nätet, fri från kränkningar \(skolinspektionen.se\)](#)

Trygghet, studiero och disciplinära åtgärder [Trygghet, studiero och disciplinära åtgärder - Skolverket](#)

Utsatthet på nätet. Vad är näthat, hur vanligt är det och vad kan man göra åt det? Här har vi samlat stöd och verktyg till dig som är vårdnadshavare eller nära-barn-professionell. [Utsatthet på nätet - Mediemyndigheten](#)

Litteratur

Ekholm, M. (2017) *Att greppa skolans inre liv - en grund för ett etiskt handlande*. I Å. Söderström (red) *Etiska perspektiv på skolledares arbete*. Lund: Studentlitteratur

Flygare, E & Johansson, B. (2013a) *Mobbning och kränkningar på nätet – omfattning och effekter av skolans insatser*. I Skolverket (red) *Kränkningar i skolan- analyser av problem och lösningar*. Stockholm: Skolverket.

Flygare, E & Johansson, B. (2013b) *Elever som utsätts för kränkningar och mobbning av skolpersonal*. I Skolverket (red) *Kränkningar i skolan- analyser av problem och lösningar*. Stockholm: Skolverket.

Jarl, M., Blossing, U., Andersson, K. (2017). *Att organisera för skolframgång: strategier för en likvärdig skola*. Natur och Kultur

Samuelsson, M. (2017.) *Lärandets ordning och reda: ledarskap i klassrummet*. Natur och Kultur

Söderström, Å. (2017). *Att arbeta mot diskriminering och kränkande behandling*. I Söderström, Å (red) *Etiska perspektiv på skolledares arbete*. Lund: Studentlitteratur

Wrethander, M (2017) *Inneslutning och uteslutning, Barns relationsarbete i skolan*. Lund: Studentlitteratur

Webbsidor

Diskrimineringsombudsmannen <https://www.do.se/>

Folkhälsomyndigheten [Folkhälsomyndigheten — Myndigheten för folkhälsofrågor \(folkhalsomyndigheten.se\)](https://www.folkhalsomyndigheten.se/)

Lärares yrkesetiska råd www.laraesyretik.se/

Mediemyndigheten [Mediemyndigheten - Mediemyndigheten](https://www.medieradgivningen.se/)

Myndigheten för jämställdhet www.jamstalldhetsmyndigheten.se

Jämställ.nu www.jamstall.nu